

Tájékoztató a Hajdúsági Többcélú Kistérségi Társulás működéséről, a Társulás, valamint a kistérség fejlődése előmozdításának lehetőségeiről, a jövő évi feladat ellátások változásáról

A Hajdúsági Többcélú Kistérségi Társulás a Hajdúböszörményi Kistérségi Területfejlesztési Társulásból alakult át többcélúvá 2006. június 12-én. A Társulás legfőbb, elsődleges célja, hogy a kistérség egész területén emelje az önkormányzati közszolgáltatások színvonalát, valamint előmozdítsa a kistérség összehangolt fejlesztését.

A többcélú társulások 2004-ben jöttek létre, részben újonnan, részben területfejlesztési társulásokból átalakulva. 2008-ra Magyarországon valamennyi statisztikailag lehatárolt kistérségben megalakult a többcélú társulás, amely a 2004-es becslésekhez képest várakozáson felüli eredmény.

A többcélú társulások a 2004. évi CVII. törvény 2 § (1) alapján a következő feladatkörbe tartozó közszolgáltatások biztosításához kapcsolódó és térségi együttműködést igénylő egyes feladat- és hatáskörök ellátásáról gondoskodhatnak:

- a)** oktatás és nevelés;
- b)** szociális ellátás;
- c)** egészségügyi ellátás;
- d)** család-, gyermek- és ifjúságvédelem;
- e)** közművelődési, közgyűteményi tevékenység;
- f)** helyi közlekedés, helyi közútfenntartás;
- g)** ingatlan- és vagyongazdálkodás;
- h)** ivóvízellátás, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, valamint bel- és csapadékvíz-elvezetés;
- i)** kommunális szolgáltatások és energiaellátás;
- j)** környezet- és természetvédelem, valamint hulladékkezelés;
- k)** szennyvíztisztítás és -elvezetés;
- l)** területrendezés;
- m)** esélyegyenlőségi program megvalósítása;
- n)** foglalkoztatás;
- o)** gazdaság- és turizmusfejlesztés, valamint idegenforgalom;
- p)** állat- és növényegészségügy;
- q)** belső ellenőrzés;
- r)** területfejlesztés.

A feladatok ellátásának módját illetően a következők szerint gondoskodhat a társulás a feladatokról:

- A többcélú kistérségi társulás maga tart fent olyan intézményt, amely ellátja a feladat(ok)at;
- A települési önkormányzatok intézményi társulást hoznak létre a feladat(ok) közös ellátására;
- A társulás ellátási szerződések, illetve külön megállapodások alapján kiszervezi a feladat(ok)at egyházi vagy nem állami fenntartóhoz, vagy a Társulás székhely önkormányzatának vagy más tagjának intézményéhez.

Abban az esetben, ha a társulás a fent felsorolt feladatok közül az **a), b), c)** és **r)** pontokban meghatározott feladatkörbe tartozó egyes feladat- és hatáskörök ellátásáról gondoskodik, a központi költségvetésből ösztönző támogatásra jogosult, tehát kiegészítő normatív támogatás igénylésére van lehetőség.

A kiegészítő normatív támogatások igénylésének feltétele, hogy a mindenkori költségvetési törvény 8. számú mellékletében az erre vonatkozó feltételeknek a társulás megfeleljen. Ezek pedig a következők:

A támogatás igénylésének általános feltételei:

Kiegészítő támogatásokat azok a többcélú kistérségi társulások igényelhetnek, amelyek:

1. Legalább három közszolgáltatási feladatot ellátnak, melyek közül:

- a)** egy feladat a *közükatatási intézményi és szakszolgáltatati,*
- b)** második feladatként a *szociális intézményi, szociális alapszolgáltatási, gyermekek átmeneti gondozási, gyermekjóléti alapellátási,* illetve *egészségügyi* feladatok közül legalább egy feladat,
- c)** további egy feladat, amennyiben a többcélú kistérségi társulás a b) pont szerinti feladatok közül csak egyet vállalt, amely a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. CVII. törvény (a továbbiakban: Tkt. tv.) 2. §-ának (1) bekezdés a)-q) pontjai szerinti feladatok közül választható.

2. Az 1. pont szerinti feladatok ellátásában:

- a)** a kistérséghez tartozó települések több mint fele részt vesz, feltéve, ha ezen települések együttes lakosság száma meghaladja a kistérség lakosság számának 60 %-át, vagy
- b)** a kistérséghez tartozó települések több mint 60 %-a részt vesz, feltéve, ha ezen települések együttes lakosság száma meghaladja a kistérség lakosság számának felét.

3. A 2. pont szerinti feltételeket ugyanazon települési körre kell teljesíteni az 1. pont szerinti három közszolgáltatási feladat tekintetében.

A következőkben az 1. pontban meghatározott közszolgáltatások részletesebb kibontása következik, további feltételek teljesülése követelményének bemutatása miatt.

A támogatás igénylésének általános feltétele tehát legalább három közszolgáltatási feladat ellátása, melyek közül:

a) egy feladat közoktatási intézményi vagy közoktatási szakszolgálati feladat,

b) második feladatként a

- *szociális intézményi,*
- *szociális alapszolgáltatási,*
- *gyermekek átmeneti gondozási,*
- *gyermekjóléti alapellátási, illetve*
- *egészségügyi*

feladatok közül legalább egy feladat.

Közelebbről:

Szociális intézményi feladat

- időskorúak ápolást, gondozást nyújtó otthona,
- időskorúak vagy fogyatékos személyek gondozóháza,
- pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása.

A feladatok ellátásának lehetséges módja:

Ezek közül legalább egy intézmény társult formában történő fenntartása.

Tehát a társulás maga tartja fent az intézményt, vagy intézményi társulás által fenntartott intézmény jön létre.

Szociális alapszolgáltatási feladat

- szociális étkeztetés,
- családsegítés,

- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátások,
- támogató szolgáltatás,
- nappali ellátás.

Ezek közül legalább három biztosítása szükséges.

A feladat ellátásának módját illetően a szociális intézményi feladatoknál megjelölt két mód mellett ellátási szerződés, valamint külön megállapodás kötése is lehetséges.

Gyermekek átmeneti gondozási feladata

- a helyettes szülői hálózat,
- a gyermekek átmeneti otthona,
- a családok átmeneti otthona.

A kistérség területén valamennyi, a gyermekek átmeneti gondozását biztosító intézmény társult formában kell hogy működjön, tehát szintén csak a társulás által fenntartott intézmény, vagy intézményi társulás által fenntartott intézmény jöhet szóba.

Gyermejkjöléti alapellátási feladat

- a gyermekjöléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása, valamint
- a gyermekek átmeneti gondozása.

Ezek közül legalább egy ellátás biztosítása, az ellátás módját illetően pedig mind a társulás által, mind az intézményi társulás által fenntartott intézmény, mind az ellátási szerződés, és a külön megállapodások is lehetségesek.

c) további egy feladat, amennyiben a többcélú kistérségi társulás a b) pont szerinti feladatok közül csak egyet vállalt, amely a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. CVII. törvény (a továbbiakban: Tkt. tv.) 2. §-ának (1) bekezdés a)-q) pontjai szerinti feladatok közül választható.

A Hajdúsági Többcélú Kistérségi Társulás 2006-os többcélúvá alakulása óta ellátási szerződések, valamint külön megállapodások megkötésével látja el feladatokat a közoktatás, a szociális ellátás, a belső ellenőrzés területén.

A Társulás 3 *közszolgáltatási* feladata a következő:

- pedagógiai szakszolgálati
- szociális alapszolgáltatási - támogató szolgáltatás
 - közösségi ellátás
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- belső ellenőrzés

A Társulás évről évre a minimum feladatok biztosításával felel meg a többcélúságnak. A Társulás azonban nincs könnyű helyzetben. A feladat ellátás módja több szempontból sem a legideálisabb. Egyrészt a kiegészítő normatív támogatások ebben az esetben a legalacsonyabbak. Másrészt 2010-től előreláthatólag megszűnnek az ellátási szerződések, illetve a külön megállapodások. Az Önkormányzati Minisztérium felmérése és tapasztalata szerint ezek a feladat ellátási módok nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, és a 2009-es törvénytervezetben már szerepelni fog ezek megszüntetésének javaslata. Ez az 1 év áll a társulások rendelkezésére az átállásra. Ez azt jelenti, hogy 2010-től minden olyan többcélú társulásnak, amely ellátási szerződésekkel, vagy külön megállapodásokkal felel meg a többcélúságnak, létre kell hoznia egy társulás által fenntartott intézményt, vagy a társulás tagönkormányzatainak intézményi társulást kell létrehozni feladatok közös ellátására.

A Hajdúsági Többcélú Kistérségi Társulás által kidolgozott lehetséges javaslatok, verziók a jövőbeni feladat ellátás módjára.

A. verzió

Ellátási szerződések, külön megállapodások

A Hajdúsági Többcélú Kistérségi Társulás továbbra is ellátási szerződések, külön megállapodások megkötésével biztosítja a közszolgáltatási feladatok ellátását, melyek továbbra is a pedagógiai szakszolgálati, a szociális alapszolgáltatási feladatok közül minimum három, és a belső ellenőrzés feladatok ellátásából tevődnek össze.

A szociális alapszolgáltatási feladatok előreláthatóan a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a házi segítségnyújtás, és a nappali ellátás (és/vagy a családsegítés) feladatokból fognak állni. A közösségi ellátás, illetve a támogató szolgáltatás 2009-től már nem lesz része a választható és támogatható szociális alapszolgáltatási feladatoknak.

Ugyanakkor az A. verzió már csak 2009-ben nyújt áthidaló megoldást, a fentebb már említett és részletett okok miatt.

B. Verzió

*Egy olyan feladat ellátásának biztosítása,
mely a kistérség egész területén még ellátatlan.*

A Társulás javaslata a gyermekek, valamint családok átmeneti otthona, és a helyettes szülői hálózat kiépítésére irányul.

A gyermekek átmeneti gondozási feladata a kistérség egész területén kiaknázatlan terület. Hajdúböszörményben kötelezően ellátandó feladat lenne, Hajdúnánás és Hajdúdorog területén is van azonban igény a családok, és gyermekek átmeneti otthonára. A krízishelyzetben lévő családok, vagy gyermekek elhelyezése Debrecenben, vagy adott esetben más megyében, főként Nyíregyházán történik, ahol a túlzsúfoltság miatt rendszeresen nem tudják fogadni a rászorulókat.

C. Verzió

*Társulás által fenntartott intézmény létrehozása az önkormányzatok által kötelezően
ellátandó szociális alapszolgáltatási feladatok ellátására.*

Ez a következőket jelentené. A 3 város képviselő testülete döntésével létrehozna egy a Többcélú Társulás által fenntartott intézményt. Ez az intézmény végezné kistérségi szinten azokat a szociális alapszolgáltatási feladatokat, amely feladatok közös végzésében a 3 testület megegyezésre jut.

A lehetséges feladatok: *szociális étkeztetés*

családsegítés,

házi segítségnyújtás,

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

nappali ellátás.

A tájékoztatóhoz csatolt táblázatok (1. sz. melléklet) tartalmazzák azokat az adatokat, számokat, pénzügyi kimutatásokat, melyek bemutatják, hogy a szociális alapszolgáltatási feladatok jelenleg milyen költségeket, bevételeket, kiadásokat jelentenek az önkormányzatoknak, illetve azok intézményeinek. Bemutatják továbbá, mi lenne ha ezek a feladatok a Társulás által fenntartott intézmény által, avagy intézményi társulás által fenntartott intézmény által lennének ellátva.

A táblázatokból egyértelműen kitűnik, milyen mértékben jelentene ez az önkormányzatoknak megtakarítást, a kötelezően ellátandó feladataihoz rendelt támogatások tekintetében csökkenést.

A Társulás javaslata a feladatok körére:

- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A Társulás által fenntartott intézmény szervezeti felépítését illetően a következőket jelentené. A Társulás által fenntartott intézmény választana egy nevet, például Hajdúsági Szociális Szolgáltató Központ. Az intézménynek - a 3 város megegyezése alapján - ki kell jelölni a székhelyét. Ennek az intézménynek a vezetője felett a Többcélú Társulás Társulási Tanácsának elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat. A másik két település területén, az érintett feladatok vonatkozásában az intézmény feltételek csak annyiban változnak, hogy a telephelyeként lesznek megjelölve a fent meghatározott, közös intézménynek. Ezeknek a telephelyeknek a vezetői, valamint más dolgozói, alkalmazottai felett pedig a közös fenntartású intézmény vezetője gyakorolja a munkáltatói jogokat.

A törvényi feltétel az, (mindhárom verzió esetében) hogy az adott feladat ellátásában a Társulás tagjainak legalább fele részt vegyen, amennyiben így ezen települések lakosságszáma meghaladja a kistérség lakosságszámának 60 %-át, vagy a Társulás tagjainak legalább 60 %-a vegyen részt, amely települések együttes lakosságszáma meghaladja a kistérség lakosságszámának felét.

Magyarországon a többcélú társulások döntő többsége nem ellátási szerződések, illetve külön megállapodások útján látják el feladataikat. Legtöbb esetben intézményfenntartó társulást hoztak létre, kevesebb esetben, de nem elhanyagolható számban pedig saját fenntartású intézményük van.

Ezúton szeretnénk megkérni a tisztelt képviselő-testület valamennyi tagját, hogy biztosítsák a az együttműködés, az együttgondolkodás lehetőségét. Kérjük Önöket arra, hogy jelen dokumentum áttanulmányozása után, ha bármilyen kérdés felmerül, valamint a Társulást érintő probléma megoldása érdekében keressék a Társulás munkaszervezetét, történjen mindkét oldalról kezdeményezés, és teljen a 2009. év az átalakulás jegyében.

Mellékletek:

1. számú melléklet – táblázatok a szociális alapszolgáltatási feladatok pénzügyi adatairól
2. számú melléklet – a szociális intézményi, szociális alapszolgáltatási, gyermekvédelmi feladatok kiegészítő normatív támogatásairól